

Χριστός ο ενανθρωπήσας Θεός ως «Το κοινόν πρόσωπον ημών»

- Εκκλησία αδιαλειπτώς ενανθρωπιζομένη εν Χριστώ ενανθρωπήσαντι
- Η Εν Κρήτη Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας κηρύττουσα και ερμηνεύουσα το «Μυστήριον της Θείας Οικονομίας» περί της Θείας Ενανθρωπήσεως
- Οι οντολογικές (υπαρξιακές) σωτηριολογικές και ανθρωπολογικές συνέπειες της ενανθρωπήσεως του Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού μέσα από τα κείμενα της εν Κρήτη Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας

Ο αοίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνος Μελίτων (+1989) συχνάκις και πολλάκις, ευκαιρίως – ακαίρως, κατά το δη λεγόμενον, έγραφε και εκήρυττε ότι η «Εκκλησία θα πρέπει-οφείλει- να είναι συνεχώς ενανθρωπιζομένη» ως το Σώμα του ενανθρωπήσαντος Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία έχοντας πλήρη την αυτοσυνειδησία ότι είναι όντως το Σώμα του ενανθρωπήσαντος Μονογενούς Υιού και Λόγου του Θεού συγκροτήθηκε σε Συνοδικό Σώμα εν έτει σωτηρίω 2016 και εξέπεμψε «εις πάντα τα έθνη» τα εν Χριστώ Ιησού ενανθρωπήσαντι μηνύματα της σωτηρίας, της αγάπης, της ελπίδος, της ειρήνης, της καταλλαγής και της δικαιοσύνης, όπως αυτά σαρκώνονται και υποστασιάζονται εν αληθεία μέσα στον κτιστό χωροχρόνο σε ένα και μόνο πρόσωπο, το θεανδρικό πρόσωπο, του εν ελευθερία και εξ άκρας αγάπης, ευδοκίας και συγκαταβάσεως ενσαρκωθέντος και ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού.

Σε ένα από τα εγκριθέντα και υπογραφέντα κείμενα και συγκεκριμένα στο υπό τον τίτλο: «Η αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις τον σύγχρονον κόσμον», η εν Κρήτη Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας κηρύττει το «μυστήριον της Ευσεβείας», ήτοι την όντως πραγμάτωση του σχεδίου της «Θείας Οικονομίας» στο πρόσωπο του ενσαρκωθέντος και ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού, ο οποίος είναι ο Σωτήρ και Λυτρωτής του ανθρωπίνου γένους αναφέροντας χαρακτηριστικά: **«Ούτω γαρ ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε τον Υιόν αυτού τον μονογενή έδωκεν, ίνα πας ο πιστεύων εις αυτόν μη απόλυται, αλλ' έχει ζωήν αιώνιον»** (Ιωαν. γ', 16). Η Εκκλησία του Χριστού ζη «εν τω κόσμω», αλλά δεν είναι «εκ του κόσμου» (Ιωαν. ιζ', 11 και 14-15). Η Εκκλησία ως Σώμα του σαρκωθέντος Θεού Λόγου (Ιωάννου Χρυσοστόμου, Ομιλία προ της εξορίας, β', PG 52, 429) είναι η ζώσα «παρουσία», το σημείον και η εικών της Βασιλείας του Τριαδικού Θεού εν τη ιστορία, ευαγγελιζομένη «καινήν κτίσιν» (Β' Κορ. ε, 17), «καινούς ουρανούς και γην καινήν... εν οijs δικαιοσύνη κατοικεί» (Β' Πέτρ. γ', 13). Ένα κόσμον, εις τον οποίον ο Θεός «εξαλείψει παν δάκρυον εκ των οφθαλμών αυτών (των ανθρώπων) και ο θάνατος ουκ έσται έτι, ούτε πένθος ούτε κραυγή ούτε πόνος ουκ έσται έτι» (Αποκ. κά, 4-5).

Την προσδοκίαν αυτήν βιώνει ήδη και προγεύεται η Εκκλησία, κατ' εξοχήν οσάκις τελεί την Θεϊαν Ευχαριστίαν, συνάγουσα «επί το αυτό» (Α' Κορ. ια' 11, 20) τα διασκορπισμένα τέκνα του Θεού (Ιωάν. ια', 52) εις εν σώμα άνευ διακρίσεως, φυγής, φύλου, ηλικίας, κοινωνικής ή άλλης καταστάσεως, όπου «ουκ ένι Ιουδαίος, ουδέ Έλλην, ουκ ένι δούλος ουδέ ελεύθερος,

ουκ ένι άρσεν και θήλυ (Γαλ. γ, 28, πρβλ. Κολ. γ, 11), εις έναν κόσμον καταλλαγής, ειρήνης και αγάπης».

Η εξ άκρας αγάπης, κατ' ευδοκία και συγκατάβαση ενανθρώπηση του ασάρκου Υιού και Λόγου του Θεού αποτελεί την απαρχή του της σωτηρίας κεφαλαίου και τούτο διότι ο άσαρκος Υιός Θεός Λόγος προσλαμβάνει την ανθρώπινη φύση και αποκαθιστά τον πεπτωκότα κτιστό και φθαρτό άνθρωπο. Η Ορθόδοξη Εκκλησία διά της εν Κρήτη Αγίας και Μεγάλης Συνόδου υπογραμμίζει ότι «κατά τον Άγιον Κύριλλον, ο Χριστός είναι το «κοινόν πρόσωπον» ημών, διά της ανακεφαλαιώσεως εις την ιδικήν του ανθρωπότητα ολοκλήρου του ανθρωπίνου γένους, «πάντες γαρ ήμεν εν Χριστώ, και το κοινόν της ανθρωπότητος εις αυτόν αναβιοί πρόσωπον» (Υπόμνημα εις το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, ΙΑ', PG 73, 157-167)».

Με την ενανθρώπηση του Θεού Υιού Λόγου, ο οποίος είναι ο «υιός του ανθρώπου», το τέλειο και αψεγάδιαστο ανθρώπινο πρόσωπο, η σε άλλες περιπτώσεις απλή λέξη, η έννοια «πρόσωπο», αποκτά οντολογικό (υπαρξιακό) εν Χριστώ ενανθρωπήσαντι περιεχόμενο επειδή σχετίζεται άμεσα με τη σωτηρία, λύτρωση και αποκατάσταση του ανθρωπίνου προσώπου στο πρόσωπο του ενανθρωπήσαντος Χριστού «εις το αρχαίον κάλλος». Γι' αυτό η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας μετ' επιτάσεως και εμφατικώς διακηρύττει τοις πάσι, «τοις εγγύς και μακράν», την αξία, ιερότητα και μοναδικότητα του ανθρωπίνου προσώπου, αναφέροντας σχετικά: «Η αξία του ανθρωπίνου προσώπου, απορρέουσα εκ της δημιουργίας του ανθρώπου κατ' εικόνα Θεού και καθ' ομοίωσιν και εκ της αποστολής αυτού εις το σχέδιον του Θεού διά τον άνθρωπον και τον κόσμον, υπήρξε πηγή εμπνεύσεως διά τους πατέρας της Εκκλησίας, οι οποίοι ενεβάθουν εις το μυστήριον της Θείας Οικονομίας. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος τονίζει χαρακτηριστικά διά τον άνθρωπον ότι ο Δημιουργός «οίον τινα κόσμον έτερον, εν μικρώ μέγαν, επί της γης ίστησιν, άγγελον άλλον, προσκυνητήν μικτόν, επόπτην της ορατής κτίσεως, μύστην της νοουμένης, Βασιλέα των επί γης... ζών ενταύθα οικονομούμενον, και αλλαχού μεθιστάμενον, και πέρας του μυστηρίου, τη προς Θεόν νεύσει θεούμενον (Λόγος ΜΕ', Εις το Άγιον Πάσχα, 7. PG 36, 632 AB). Ο σκοπός της ενανθρωπήσεως του Λόγου Θεού είναι η θέωσις του ανθρώπου. Ο Χριστός ανακαινίσας εν εαυτώ τον παλαιόν Αδάμ (πρβλ. Εφ. Β', 15), «συναπεθέου γε τον άνθρωπον, απαρχήν της ημών ελπίδος» (Ευσεβίου, Ευαγγελική Απόδειξις, 4, 14. PG 22, 289 A). Τούτο διότι, όπως εις τον παλαιόν Αδάμ ενυπήρχεν ήδη ολόκληρον το ανθρώπινον γένος. «Άνθρωπος γέγονεν ο Μονογενής... ανακεφαλαιώσασθαι πάλιν και εις το αρχαίον αναλαβείν το διολισθήσαν γένος, τουτέστι, το ανθρώπινον» (Κυρίλλου Αλεξανδρείας, Ερμηνεία ή Υπόμνημα εις το κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον, Θ'. PG 74, 273 D – 275 A). Η διδασκαλία αυτή της Εκκλησίας είναι ανεξάντλητος πηγή πάσης χριστιανικής προσπαθείας διά την περιφρούρησιν της αξίας και του μεγαλείου του ανθρώπου».

Η Αγία και Μεγάλη εν Κρήτη Σύνοδος της καθόλου Ορθοδόξου Εκκλησίας αναφερομένη στην αξία του ανθρωπίνου προσώπου εν Χριστώ ενανθρωπήσαντι δεν μένει μόνον σε έναν θεολογικό – δογματικό λόγο, αλλά μετουσιώνει και προσφέρει τον περί της Θείας Οικονομίας λόγο αυτής για το όντως απερινόητο και ακατάληπτο μέγα μυστήριο της Θείας Ενανθρωπήσεως σε υπαρξιακή πρόταση ζωής προς τον σύγχρονο άνθρωπο και παράλληλα με αφυπνιστική διάθεση προσπαθεί να εγείρει συνειδήσεις σε έναν κοινό πνευματικό και όχι μόνο αγώνα για τον σεβασμό και την προστασία της αξίας και της ιερότητος του ανθρωπίνου προσώπου, το οποίο «βιάζεται» και «εκμηδενίζεται» σε έναν κόσμο αδικίας, εκμεταλλεύσεως και εωσφορικής εγωιστικής και φίλαυτης απανθρωπιάς. Προτρέπουν δε οι

Πατέρες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδόξου Εκκλησίας πάντας ανθρώπους υπογραμμίζοντας ότι: «Επ' αυτής της βάσεως είναι απαραίτητον να αναπτυχθή προς όλας τας κατευθύνσεις η διαχριστιανική συνεργασία διά την προστασίαν της αξίας του ανθρώπου, αυτονοήτως δε και του αγαθού της ειρήνης, ούτως ώστε αι ειρηνευτικάί προσπάθειαι όλων ανεξαιρέτως των χριστιανών να αποκτούν μεγαλύτερον βάρος και δύναμιν. Ως προϋπόθεσις μιάς ευρυτέρας εν προκειμένω συνεργασίας της υψίστης αξίας του ανθρωπίνου προσώπου. Αι κατά τόπους Ορθόδοξοι Εκκλησίουι είναι δυνατόν να συμβάλουν εις την διαθρησκευτικήν συνεννόησιν και συνεργασίαν διά την ειρηνικήν συνύπαρξιν και κοινωνικήν συμβίωσιν των λαών, χωρίς τούτο να συνεπάγεται οιονδήποτε θρησκευτικόν συγκριτισμόν.

Έχομεν την πεποίθησιν ότι ως «Θεού συνεργοί» (Α' Κορ. Γ', 9), δυνάμεθα να προχωρήσωμεν εις την διακονίαν ταύτην από κοινού μεθ' όλων των ανθρώπων καλής θελήσεως, των αγαπώντων την κατά Θεόν ειρήνην, επ' αγαθώ της ανθρωπίνης κοινωνίας επί τοπικού, εθνικού και διεθνούς επιπέδου. Η διακονία αυτή είναι εντολή Θεού (Ματθ. ε', 9).

Η ενανθρώπηση του Υιού Θεού Λόγου προσδίδει ως γεγονός Θείας αγάπης και ελευθέρας κενώσεως, κενωτικής συγκαταβάσεως, την απόλυτην αξία στο μυστήριο της ανθρωπίνης ζωής, η οποία είναι Θείο δώρο, αλλά υποβιβάζεται και εξευτελίζεται στον σύγχρονο κόσμο ακόμη και μέσα από την ανεξέλεγκτη επιστημονική πειραματική έρευνα.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία ως Εκκλησία ενανθρωπιζόμενη εν Χριστώ ενανθρωπήσαντι αναδεικνύει την Ορθόδοξη ανθρωπολογία μέσω της Ορθοδόξου Χριστολογίας και διά της Αγίας και Μεγάλης εν Κρήτη Συνόδου διακηρύττει ότι: «...δεν είναι δυνατόν να παραμείνη εις το περιθώριον της συζητήσεως τόσον σπουδαίων ανθρωπολογικών, ηθικών και υπαρξιακών ζητημάτων. Στηρίζεται εις θεοδίδακτα κριτήρια, αναδεικνύουσα την επικαιρότητα της Ορθοδόξου ανθρωπολογίας απέναντι εις την σύγχρονον ανατροπήν των αξιών. Η Εκκλησία ημών δύναται και οφείλει να εκφράση εν τω κόσμω την προφητικήν αυτής συνείδησιν εν Ιησού Χριστώ, ο οποίος εν τη ενανθρωπήσει προσέλαβεν όλον τον άνθρωπον και είναι το απόλυτον πρότυπον της ανακαινίσεως του ανθρωπίνου γένους. Προβάλλει την ιερότητα της ζωής και τον χαρακτήρα του ανθρώπου ως προσώπου εξ αυτής ταύτης της αρχής της συλλήψεως. Το δικαίωμα εις την γέννησιν είναι το πρώτον μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η Εκκλησία ως θεανθρωπίνη κοινωνία, εις την οποίαν έκαστος άνθρωπος αποτελεί μοναδικήν οντότητα προωρισμένην εις προσωπικήν κοινωνίαν μετά του Θεού, αντιστέκεται εις πάσαν προσπάθειαν αντικειμενοποιήσεως του ανθρώπου, μετατροπής του εις μετρήσιμον μέγεθος. Ουδέν επιστημονικόν επίτευγμα επιτρέπεται να θίγη την αξιοπρέπειαν του ανθρώπου και τον Θεϊον προορισμόν του. Ο άνθρωπος δεν προσδιορίζεται μόνον από τα γονίδια του». Και σε άλλο σημείο οι Πατέρες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθοδοξίας τοποθετούν τον άνθρωπο στο επίκεντρο της αγαπητικής μέριμνας της Ορθοδόξου Εκκλησίας και emphaticώς υπογραμμίζουν ότι: «η ορθόδοξος λοιπόν κατανόησις του ανθρώπου αντιτίθεται τόσον εις την αλαζονικήν αποθέωσιν του ατόμου και των δικαιωμάτων του, όσον και εις την ταπεινωτικήν καταρράκωσιν του ανθρωπίνου προσώπου εις τας συγχρόνους γιγαντιαίας οικονομικάς, κοινωνικάς, πολιτικάς και επικοινωνιακάς δομάς. Η παράδοσις της Ορθοδοξίας είναι ανεξάντλητος πηγή ζωτικών αληθειών διά τον άνθρωπον. Ουδείς ετίμησε τον άνθρωπον και εμερίμνησε δι' αυτόν τόσον, όσον ο Θεάνθρωπος Χριστός και η Εκκλησία Του».

Από της κοσμοσωτηρίου ημέρας της Θείας Ενανθρωπήσεως αντηχεί και αντιλαλεί στους ουρανούς και στα πέρατα της Οικουμένης ο των Αγγέλων Ύμνος: «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία», όταν στο ταπεινό σπήλαιο της Βηθλεέμ ο νηπιάσας Θεός ανέτειλε την ελπίδα της Ειρήνης και της Δικαιοσύνης. Έτσι η ενανθρώπιση του Υιού Θεού Λόγου κατέστη το «συναμφότερον» και το «συνώνυμον» της σωτηρίας, της Ειρήνης και της Δικαιοσύνης υπέρ της επικρατήσεως των οποίων εύχεται, δέεται και δραστηριοποιείται η καθόλου Ορθόδοξη Εκκλησία με πρώτο το μαρτυρικώς καθαγιασμένο Πρωτόθρονο και Πρωτεύθυνο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Στο πλαίσιο αυτό η Αγία και Μεγάλη εν Κρήτη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας δεν παραμένει απαθής και αδιάφορη, αλλά κάνει ειδική αναφορά στα κείμενα αυτής «περί Ειρήνης και Δικαιοσύνης», επισημαίνοντας με ιδιαίτερη έμφαση: «Η Ορθόδοξος Εκκλησία αναγνωρίζει διαχρονικώς την κεντρικήν θέσιν της ειρήνης και της δικαιοσύνης εις την ζωήν των ανθρώπων. Αυτή η εν Χριστώ αποκάλυψις χαρακτηρίζεται «ευαγγέλιον της ειρήνης» (Εφ. στ', 15), διότι ο Χριστός, «ειρηνοποιήσας διά του αίματος του σταυρού αυτού» τα πάντα (Κολ. α', 20), «ευηγγελίσαστο ειρήνην τοις μακράν και τοις εγγύς» (Εφ. β', 17) και κατέστη «η ειρήνη ημών» (Εφ. β', 14). Η ειρήνη αυτή, η «υπερέχουσα πάντα νουν» (φιλ. δ', 17) είναι, ως είπεν ο ίδιος ο Κύριος εις τους μαθητάς Του προ του Πάθους, ευρύτερα και ουσιαστικώτερα της ειρήνης, την οποίαν επαγγέλλεται ο κόσμος: «Ειρήνην αφήμι υμίν, ειρήνην την εμίν· δίδωμι υμίν· ου καθώς ο κόσμος δίδωσιν, εγώ δίδωμι υμίν» (Ιωάν. ιδ', 27). Και τούτο, διότι η ειρήνη του Χριστού είναι ο ώριμος καρπός της εν Αυτώ ανακεφαλαιώσεως των πάντων, της αναδείξεως της αξίας και του μεγαλείου του ανθρωπίνου προσώπου ως εικόνας Θεού· της προβολής της εν Αυτώ οργανικής ενότητος του ανθρωπίνου γένους και του κόσμου· της καθολικότητος των αρχών της ειρήνης, της ελευθερίας και της κοινωνικής δικαιοσύνης και, τέλος, της καρποφορίας της Χριστιανικής αγάπης μεταξύ των ανθρώπων και των λαών του κόσμου. Η πραγματική ειρήνη είναι ο καρπός της επί της γης επικρατήσεως όλων αυτών των χριστιανικών αρχών.

Είναι η άνωθεν ειρήνη, περί της οποίας πάντοτε εύχεται η Ορθόδοξος Εκκλησία εις τας καθημερινάς της δεήσεις, εξαιτουμένη ταύτην παρά του Θεού, του τα πάντα δυναμένου και εισακούοντος τας προσευχάς των μετά πίστεως Αυτώ προσερχομένων».

Οι Πατέρες της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου υπογραμμίζουν ότι η ειρήνη του Θεού είναι και πρέπει να είναι το «ίδιον γνώρισμα» των αληθών Χριστιανών, οι οποίοι καλούνται να ενεργούν ως ειρηνοποιοί μέσα στην κτιστή δημιουργία μιμούμενοι τον ενανθρωπήσαντα Υιό Θεό Λόγο που είναι η «αυτοειρήνη» και «αυτοπηγή της ειρήνης». Διδάσκουν δε χαρακτηριστικά ότι: «... η Εκκλησία ως «Σώμα Χριστού» (Α' Κορ. ιβ', 27), δέεται πάντοτε υπέρ ειρήνης του σύμπαντος κόσμου, η οποία ειρήνη, κατά τον Κλήμεντα Αλεξανδρέα, είναι συνώνυμον της δικαιοσύνης (Στρωματείς, 4, 25. PG 8, 1369 B – 72 A). Ο δε Μέγας Βασίλειος προσθέτει: «ου δύναμαι πείσαι εμαυτόν, ότι άνευ της εις αλλήλους αγάπης και άνευ του, το εις εμέ ηκόν, ειρηνεύειν προς πάντας δύναμαι άξιος κληθήναι δούλος Ιησού Χριστού». (Επιστολή 203, 1. PG 32, 737 B). Τούτο είναι, ως σημειώνει ο αυτός Πατήρ, τόσον αυτονόητον διά τον Χριστιανισμόν, ώστε «ουδέν ούτω ίδιόν εστι Χριστιανού ως το ειρηνοποιείν» (Επιστολή 114, PG 32, 528 B). Η ειρήνη του Χριστού είναι η μυστική δύναμις, η οποία πηγάζει από την καταλλαγήν του ανθρώπου προς τον ουράνιον Πατέρα Του, «κατά πρόνοιαν Ιησού Χριστού, του τα πάντα εν πάσι ενεργούντος, και ποιούντος ειρήνην άρρητον και εξ αιώνος προωρισμένην και αποκαταλλάσσοντος ημάς εαυτώ και εν εαυτώ τω Πατρί (Διονυσίου Αρεοπαγίτου, Περί Θείων Ονομάτων, 11, 5. PG 3, 953 AB)».

Για όλα τα ως άνω, η εν τη Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Κρήτης Ορθόδοξος Εκκλησία εν είδει διακηρύξεως επαναλαμβάνει ότι: «...θεωρεί καθήκον αυτής να επικροτή παν ό,τι εξυπηρετεί πράγματι την ειρήνην (Ρωμ. ιδ', 19) και ανοίγει την οδόν προς την δικαιοσύνην, την αδελφoσύνην, την αληθή ελευθερίαν, και την αμοιβαίαν αγάπην μεταξύ όλων των τέκνων του ενός ουρανού Πατρός, ως και μεταξύ όλων των λαών των αποτελούντων την ενιαίαν ανθρωπίνην οικογένειαν. Συμπάσχει δε μεθ' όλων των ανθρώπων, οι οποίοι εις διάφορα μέρη του κόσμου στερούνται των αγαθών της ειρήνης και της δικαιοσύνης».

Ο φιλανθρώπως ενανθρωπήσας και νηπιάσας Υιός Θεός Λόγος υπήρξε ο όντως «Θεός πρόσφυγας», ο οποίος κατά τις πρώτες ημέρες της κατά σάρκα επιγείου ζωής του εγεύθη την μάχαιρα της βιαίας και απειλητικής κοσμικής πολιτικής εξουσίας στο πρόσωπο του μιαιροφόνου και νηπιοφόνου αρχομανούς Ηρώδου, αναζητήσας την σωτηρία διά της «εις Αίγυπτον φυγής».

Στο πρόσωπο του νηπίου Ιησού ως του «πρόσφυγος Θεού» η Ορθόδοξη Εκκλησία διαχρονικώς βλέπει τα πρόσωπα των πάσης φυλής, θρησκείας και ηλικίας κατατρεγμένων και δεινώς δοκιμαζομένων προσφύγων για τους οποίους η Αγία και Μεγάλη εν Κρήτη Σύνοδος της καθόλου Ορθοδόξου Εκκλησίας αξιοχρέως και οφειλετικώς «μνειάν ποιεί» και θέτει τον «δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων» αναφερομένη στις ευθύνες έναντι Θεού και ανθρώπων των «ισχυρών» της γης, οι οποίοι εθελοτυφλούν ενώπιον του αθώου αίματος και των δακρύων πάσης ανθρωπίνης υπάρξεως και ιδιαίδατα των νηπίων και των εν γένει παιδιών ανεξαρτήτως εθνοφυλεκτικής, θρησκευτικής ή πολιτιστικής αναφοράς και καταβολής. Το Επισκοπικό Σώμα των Πατέρων της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου των Πανορθοδόξων λαλεί κατ' αλήθειαν, καταδικάζει απεριφράστα την ποικιλότροπη εκμετάλλευση των ανθρώπων και την κατάφορη καταπάτηση τω ανθρωπίνων δικαιωμάτων επισημαίνοντας τα εξής: «Η Εκκλησία παρακολουθεί με πόνον και προσευχήν και καταγράφει την μεγάλην σύγχρονον ανθρωπιστικήν κρίσιν, την επέκτασιν της βίας και των ενόπλων συρράξεων, τον διωγμόν, την εκδίωξιν και τας δολοφονίας μελών θρησκευτικών μειονοτήτων, την βιαίαν απομάκρυνσιν οικογενειών από τας εστίας των, την τραγωδίαν της εμπορίας ανθρώπων, την παραβίασιν των βασικών δικαιωμάτων ατόμων και λαών και τον εξαναγκασμόν εις αλλαγήν πίστεως. Καταδικάζει απεριφράστως τας απαγωγάς, τα βασανιστήρια, τας ειδεχθείς εκτελέσεις. Καταγγέλλει την καταστροφήν ναών, θρησκευτικών συμβόλων και μνημείων πολιτισμού...

Προτρέπομεν λοιπόν όλους τους εμπλεκομένους, ανεξαρτήτως θρησκευτικών πεποιθήσεων, να εργάζονται διά την καταλλαγήν και διά τον σεβασμόν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πρωτίστως δε διά την προστασίαν του Θείου δώρου της ζωής. Πρέπει ο πόλεμος και η αιματοχυσία να τερματισθούν, να επικρατήσῃ η δικαιοσύνη, ώστε να επανέλθῃ η ειρήνη και να καταστή εφικτή η επιστροφή των εκδιωχθέντων εις τας πατρογονικάς αυτών εστίας...

Το σύγχρονον και συνεχώς εντεινόμενον προσφυγικόν και μεταναστευτικόν πρόβλημα, οφειλόμενον εις πολιτικούς, οικονομικούς και κλιματολογικού λόγους, ευρίσκεται εις το κέντρον του παγκοσμίου ενδιαφέροντος. Η Ορθόδοξος Εκκλησία αντιμετώπισε πάντοτε και αντιμετωπίζει συνεχώς τους δεδιωγμένους, τους εν κινδύνω και εν ανάγκαις, επί τη βάσει των λόγων του Κυρίου «επέινασα γαρ, και εδώκατέ μοι φαγείν, εδίψησα και εποτίσατέ με, ξένος ήμην και συνηγάγετέ με, γυμνός, και περιεβάλετέ με, ησθένησα, και επεσκέψαθέ με, εν φυλακή ήμην, και ήλθετε προς με» (Ματθ. κέ', 35-36) και «αμήν λέγω υμίν, εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων εμοί εποιήσατε» (Ματθ. κέ, 40).

Καθ' όλην την ιστορική αυτή πορεία η Εκκλησία ευρίσκετο εις το πλευρόν των «κοπιώντων και πεφορτισμένων» (Ματθ. ια', 28). Αείποτε η εκκλησιαστική φιλανθρωπία δεν περιωρίζετο απλώς εις την περιστασιακήν αγαθοεργίαν προς τον ενδεή και τον πάσχοντα, αλλά απέβλεπε και εις την επάλειψιν των αιτίων, τα οποία δημιουργούν τα κοινωνικά προβλήματα. Το «έργον διακονίας» της Εκκλησίας (Εφεσ. δ', 12) αναγνωρίζεται υπό πάντων.

Απευθύνομεν λοιπόν έκκλησιν πρωτίστως προς τους δυναμένους να άρουν τας αιτίας της δημιουργίας της προσφυγικής κρίσεως να λάβουν τας δεούσας θετικές αποφάσεις. Καλούμεν τας πολιτικές αρχάς, τους Ορθοδόξους πιστούς και τους λοιπούς πολίτας των χωρών, εις τας οποίας κατέφυγαν πρόσφυγες, να παράσχουν εις αυτούς πάσαν δυνατήν βοήθειαν, ακόμη και εκ του ιδίου υστερήματος».

Η κατά σάρκα γέννηση του ενανθρωπήσαντος Υιού Θεού Λόγου είναι το κατ' εξοχήν μεμαρτυρημένο γεγονός της κενωτικής αγάπης προς τον πεπτωκότα άνθρωπο. Αυτή η αγάπη δι' έργων ενεργούμενη μετουσιώνεται σε έμπρακτη προσφορά αλληλεγγύης και ενθέου φιλανθρωπίας προς τους αναξιοπαθούντες και ενδεείς ανθρώπους, προς τον «πλησίον» ως εικόνας της δικής μας υπάρξεως. Είναι Θεία εντολή, η οποία θέτει τον άνθρωπο, τον κάθε άνθρωπο, στο επίκεντρο της μέριμνας και στοργής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, η οποία ομού μετά των μελών της οφείλουν να κενώνονται αγαπητικώς προς τον πάσχοντα «πλησίον».

Η Ορθόδοξη Εκκλησία συγκροτούμενη σε Επισκοπικό Σώμα κατά την Αγία και Μεγάλη εν Κρήτη Σύνοδο δεν παραλείπει να αναφερθεί στο φλέγον ζήτημα της πείνας και της άκρας πενίας των ανθρώπων της υφηλίου, οι οποίοι βιώνουν την αδικία, την εκμετάλλευση, την εξαθλίωση και την στέρηση ακόμη και των αναγκαίων για την επιβίωσή τους, ενώ παράλληλα ραπίζει τους «κρατούντες» για τα δεινά που προκαλούν και πλήττουν μεγάλες πληθυσμιακές ομάδες, κοινωνίες ακόμη και χώρες.

Το Επισκοπικό Σώμα της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου διακηρύττει προς πάντας, χριστιανούς και μη, ότι: «Η Ορθόδοξος, Εκκλησία, επιτελούσα την σωτήριοι αυτής αποστολήν εν τω κόσμω, μεριμνά εμπράκτως διά πάντας τους ανθρώπους χρήζοντας βοήθειας, τους πεινώντας, τους απόρους, τους ασθενείς, τους αναπήρους, τους υπερήλικας, τους διωκομένους, τους αιχμαλώτους, τους φυλακισμένους, τους αστέγους, τα ορφανά, τα θύματα των καταστροφών και των πολεμικών συγκρούσεων, της εμπορίας ανθρώπων και των συγχρόνων μορφών δουλείας. Αι καταβαλλόμενα υπό της Ορθοδόξου Εκκλησίας προσπάθειαι διά την καταπολέμησιν της ενδείας και της κοινωνικής αδικίας αποτελούν έκφρασιν της πίστεως αυτής και διακονίαν Αυτού του Κυρίου, ο οποίος εταύτισεν εαυτόν προς πάντα άνθρωπον, ιδίως προς τους εν ανάγκαις ευρισκομένους: «Εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε (Ματθ. Κε', 40). Εν τη πολυπτύχω ταύτη κοινωνική διακονία, η Εκκλησία δύναται να συνεργάζεται μετά των διαφόρων σχετικών κοινωνικών φορέων.

Οι ανταγωνισμοί και αι εχθρότητες εν τω κόσμω εισάγουν αδικίαν και ανισότητα εις την συμμετοχήν των ανθρώπων και των λαών εις τα αγαθά της θείας δημιουργίας. Στερούν από εκατομμύρια ανθρώπων τα βασικά αγαθά και οδηγούν εις εξαθλίωσιν της ανθρωπίνης υπάρξεως, προκαλούν μαζικάς μεταναστεύσεις πληθυσμών, διεγείρουν εθνικάς, θρησκευτικάς και κοινωνικάς συγκρούσεις, αι οποίαι απειλούν την εσωτερικήν συνοχήν των κοινωνιών... υπό τας τραγικάς ταύτας καταστάσεις, κατανοείται η τεραστία ευθύνη της Εκκλησίας διά την καταπολέμησιν της πείνης και πάσης άλλης μορφής ενδείας εν τω

κόσμω. Εν τοιούτον φαινόμενον ει την εποχήν μας, κατά την οποίαν αι χώραι ζουν υπό καθεστώς παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, υποδηλοί την σοβαράν κρίσιν ταυτότητος του συγχρόνου κόσμου, διότι η πείνα ουχί μόνον απειλεί το Θείον δώρον της ζωής ολοκλήρων λαών, αλλά και θίγει το μεγαλείον και την ιερότητα του ανθρωπίνου προσώπου, συγχρόνως δε προσβάλλει και τον ίδιον τον Θεόν. Διά τούτο, αν η μέριμνα διά την ιδικήν μας τροφήν είναι θέμα υλικόν, η μέριμνα διά την τροφήν του συνανθρώπου μας είναι θέμα πνευματικόν (Ιακ. Β΄, 14-18). Αποτελεί, επομένως, αποστολήν όλων των Ορθοδόξων Εκκλησιών να επιδεικνύουν αλληλεγγύην και να οργανώνουν αποτελεσματικώς την βοήθειάν των προς τους ενδεείς αδελφούς.

Η Αγία του Χριστού Εκκλησία εν τω καθολικώ σώματι αυτής, περικλείουσα εις τους κόλπους αυτής πολλούς λαούς της γης, αναδεικνύει την αρχήν της πανανθρωπίνου αλληλεγγύης και υποστηρίζει την στενοτέραν συνεργασίαν λαών και κρατών προς ειρηνικήν επίλυσιν των διαφορών».

Επόμενοι τοις λόγοις των Πατέρων της Αγίας και Μεγάλης εν Κρήτης Συνόδου της καθόλου Ορθοδόξου Εκκλησίας και ατενίζοντες το Θεανδρικό πρόσωπο του νηπιάσαντος Θεού, οφείλουμε συναισθανόμενοι την προσωπική μας ευθύνη αγαπητικώς και κενωτικώς, να μετουσιώσουμε σε πράξη το προς τους ανθρώπους, άνευ εξαιρέσεων και διακρίσεων, μυστήριο της κενωτικής αγάπης και συγκαταβάσεως του Θεού κατά την ενανθρώπηση του Υιού Θεού Λόγου προκειμένου να λάβει ουσιαστικό περιεχόμενο ο των Αγγέλων ύμνος: «Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία». Γένοιτο!